

справедливості, має бути головним завданням суб'єктів публічної влади. Хоча протистояння владної та зобов'язаної сторони відбувається, виходячи із природи самої сутності владного суб'єкта, тому і юридичний режим взаємовідносин між платником податків та контролюючим органом відзначається нерівністю. Однак це не може слугувати підставою для конфліктності інтересів. Саме через зрозумілість норм матеріального та процесуального права, а також через абсолютне визначення прав, обов'язків та відповідальності, перш за все, владного суб'єкта мають досягатися публічні цілі. А орієнтиром повинна слугувати Конституція України, зокрема положення ст. 3 Конституції України, в якій проголошено, що права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість держави, держава відповідає перед людиною за свою діяльність, а утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави.

Список використаних джерел

1. Роздайбіда А. А. Забезпечення балансу інтересів при вирішенні податкових спорів: дис.... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Роздайбіда Анастасія Андріївна. – Ірпінь, 2015. – 198 с.
2. Жернаков М. Податкові спори : реформування механізмів вирішення : монографія / М. Жернаков. – Х. : Право, 2015. – 288 с.
3. Соловьев В. А. Частный и публичный интересы субъектов палоговых правоотношений: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.14 / В. А. Соловьев. – М., 2002. – 194 с.

КОЙЧЕВА О. С.

Національний університет «Одеська юридична академія»,
асистент кафедри адміністративного і фінансового права

ПЕРСПЕКТИВИ ЗАТОСУВАННЯ АУДИТУ ЕФЕКТИВНОСТІ У ДІЯЛЬНОСТІ РАХУНКОВОЇ ПАЛАТИ

Новий закон «Про Рахункову палату» від 02.07.2015 р. робить значний акцент на аудиторській природі органу, зазначивши в ст. 4, що державний зовнішній фінансовий контроль (аудит) забезпечується Рахунковою палатою шляхом здійснення фінансового аудиту, аудиту ефективності, експертизи, аналізу та інших контрольних заходів. Законодавець ототожнює державний зовнішній фінансовий контроль та аудит, з чим неможливо погодитися — аудит є набагато вужчим за контроль, в результаті виявлення порушень під час контролю, винні підлягають притягненню до відповідальності, що неможна сказати про

аудит. Аудит носить консультативний характер, тоді як контроль перекладає на предмет фінансової дисципліни, порушення якої передбачає негативні наслідки.

Про необхідність модернізації палати у бік аудиторської діяльності постійно нагадують і її члени. Якщо раніше основною формою діяльності були ревізії, то зараз акцент робиться суто на аудит, без будь-яких каральних заходів. За визначенням В. К. Колпакова, «форми покликані забезпечувати найбільш доцільне виконання функцій, досягнення цілей з найменшими витратами сил, засобів і часу» [1, с. 179]. З метою надання Рахунковою палатою професійних, незалежних рекомендацій щодо управління та використання всіх державних ресурсів, вона має використовувати у своїй діяльності аудит ефективності. Аудит ефективності — форма фінансового контролю Рахункової палати, яка встановлює взаємозв'язок між діями бюджетотримувачів та їх результатами, фактичним станом справ та оцінкою своєчасності і повноти надходжень коштів до державного бюджету та їх економним, ефективним та продуктивним використанням. Зазначена форма фінансового контролю реалізується шляхом здійснення аудиторських процедур — упорядкованого набору дій аудиторів, направлених на втілення певного методу під час проведення аудиту ефективності.

Внеском аудиту ефективності у повну правову реальність, яка паразитує в процесі самоорганізації, на думку Невідомого В. І. [2, с. 34] буде відповідальність за управлінські рішення, прозорість грошових потоків і активів та розвиток економіки і суспільства. В підтвердження, дослідник наводить думку Чумакової І. Ю., що Рахунковій палаті «потрібно позбавитися статусу органу контролюючого типу, підвищити аудиторську спроможність та змінити масштаб і характер здійснюваних нею контрольно-аналітичних заходів».

Пріоритетне значення застосування нефіскальних засобів контролю має сприяти не стільки виявленню порушень, скільки їх запобіганню та підвищенню ефективності діяльності державних органів в сфері фінансів. Аудит ефективності, як форма діяльності Рахункової палати носить превентивний характер, що має на меті попередження порушень бюджетної дисципліни та запобігання зловживань у фінансово-бюджетній сфері, пошук ефективних засобів витрачання та формування коштів бюджету.

У 50–60-х рр. XX ст. виникнення аудиту ефективності у зарубіжних країнах пов'язане з переходом на модель формування бюджету із запровадженням «бюджетування, орієнтованого на результат» — системи бюджетного планування, що пов'язує витрати бюджетних коштів з очікуваною віддачею від їх здійснення, з їхньою соціальною та економічною ефективністю. Найбільш інтенсивного застосування він набув у суспільному секторі, оскільки він сприяє успішному вирішенню проблем підвищення ефективності й результативності бюджетних витрат, які є особливо актуальними.

Аудит ефективності — це нова філософія державного аудиту, яка на перше місце ставить параметри якості, переносить увагу перевіряючих з мови цифр на сутність питань, що перевіряються. Особливість аудиту ефективності в тому, що він дозволяє встановити взаємозв'язок між діями органів влади та результатами цих дій, визначити проблемні точки і надати конкретні рекомендації з виправлення ситуації [3, с. 14]. В рамках проведення аудиту ефективності не ставиться метою падання загальної оцінки результативності роботи розпорядника бюджетних коштів, який перевіряється — при такому підході неможливо врахувати всій складності і різноманітності сфер його діяльності. Аудит ефективності повинен бути націлений на розробку конкретних рекомендацій щодо вдосконалення та реалізації програм діяльності об'єктів, що перевіряються, спрямованих на підвищення ефективності використання пими державних коштів. Під час проведення аудиту ефективності має відбуватися співробітництво між Рахунковою палатою та об'єктами аудиту — перші вказують конструктивно, не критично, на зауваження та розробляють рекомендації їх подолання, другі — приймають надані рекомендації, як можливість та шлях до підвищення економічності, результативності та продуктивності своєї діяльності, прикладаючи максимальні зусилля для їх втілення.

Запровадження зарубіжного досвіду аудиту ефективності у діяльність Рахункової палати України потребує зміни її організаційної структури — створення спеціальних аналогічних відділів. Успіху та швидкому запровадженню в практику зарубіжних країн аудиту ефективності передували якісні зміни в соціально-економічній, політичній та інших сферах, реалізація загальноприйнятих принципів та правових основ бюджетного процесу, взаємодія законодавчої та виконавчої гілок влади.

Довід зарубіжних країн має величезну цінність, але ми не можемо застосувати цілком метод копіювання на реалії вітчизняного законодавства. Однак окремі елементи, які довели свою ефективність та економічність буде корисним запровадити в національній практиці.

Список використаних джерел

1. Курс адміністративного права України : підручник / В. К. Колшаков, О. В. Кузьменко, І. Д. Пастух, В. Д. Сущенко [та ін.] / за ред. В. В. Коваленка. – К. : Юрінком Інтер, 2012. – 808 с.
2. Невідомий В. І. Теоретико-практичні аспекти реформування Рахункової палати України у вищу інституцію / В. І. Невідомий // Фінанси України. – 2014. – № 2. – С. 30– 43.
3. Симоненко В. Аудит эффективности: проблемы адаптации и внедрения / В. Симоненко // Вісник КНЕТУ. – 2014. – № 2. – С. 5– 15.